

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

Agenția Națională pentru
Curriculum și Evaluare

Numele elevului: _____

Prenumele elevului: _____

Patronimicul elevului: _____

Instituția de învățământ: _____

Localitatea: _____

Raionul / Municipiul: _____

ISTORIA ROMÂNILOR ȘI UNIVERSALĂ

**EXAMEN NAȚIONAL DE ABSOLVIRE A GIMNAZIULUI
SESIUNEA DE BAZĂ**

13 iunie 2022

Timp alocat – 120 de minute

Rechizite și materiale permise: *pix cu cerneală albastră.*

Instrucțiuni pentru candidat:

- Citește cu atenție fiecare item și efectuează operațiile solicitate.
 - Lucrează independent.
-

Îți dorim mult succes!

Numele și prenumele evaluatorului: _____ Punctaj total: _____

4	Studiază tabelul. Compară evoluția economică a Marii Britanii cu alte țări în perioada interbelică. Argumentează răspunsul. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	Tabel: Venitul național pe cap de locuitor (dolari), 1938	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Țara</th> <th>Venitul național</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Marea Britanie</td> <td>512</td> </tr> <tr> <td>România</td> <td>110</td> </tr> <tr> <td>Iugoslavia</td> <td>106</td> </tr> <tr> <td>Polonia</td> <td>94</td> </tr> <tr> <td>Bulgaria</td> <td>89</td> </tr> <tr> <td>Turcia</td> <td>62</td> </tr> </tbody> </table>	Țara	Venitul național	Marea Britanie	512	România	110	Iugoslavia	106	Polonia	94	Bulgaria	89	Turcia	62	L 0 1 2 3
				Țara	Venitul național													
				Marea Britanie	512													
				România	110													
				Iugoslavia	106													
				Polonia	94													
				Bulgaria	89													
				Turcia	62													

SUBIECTUL al II-lea (23 de puncte)

Studiază materialul suport și realizează sarcinile propuse.

REPERE CRONOLOGICE (SURSA A.)

1918 – realizarea Marii Uniri a românilor

1921 – legiferarea reformei agrare

1922 – încoronarea regelui Ferdinand I la Alba-Iulia

1923 – adoptarea Constituției României Mari

1925 – Legea pentru unificare administrativă

1926 – Legea electorală

SURSA B.

„**Art. 5.** Romanii, fără deosebire de origine etnica, de limbă sau de religie, se bucură de libertatea conștiinței, de libertatea învățământului, de libertatea presei, de libertatea întrunirilor, de libertatea de asociație și de toate libertățile și drepturile stabilite prin legi.

Art. 33. Toate puterile Statului emană de la națiune, care nu le poate exercita decât numai prin delegațiune și după principiile și regulile așezate în Constituțiunea de față.

Art. 34. Puterea legislativă se exercită colectiv de către Rege și Reprezentațiunea națională. Reprezentațiunea națională se împarte în două Adunări: Senatul și Adunarea deputaților. Orice lege cere învoirea a câtor trei ramuri ale puterii legiuitoare. Nici o lege nu poate fi supusă sancțiunii regale decât după ce se va fi discutat și votat liber de majoritatea ambelor Adunări.”

(Extras din *Constituția României din 1923*)

SURSA C.

„Noua Constituție este asemenea predecesoarei, una democratică și care respectă drepturile românilor, egalitatea cetățenilor în fața legii, dreptul la asociere, la muncă dar și libertatea presei. Avem convingerea că ea corespunde rezultantei adevăratelor interese mari ale neamului și ale statului și că pe temeiul ei se poate și trebuie să se dezvolte o nouă viață puternică a societății și a statului român în curs de cel puțin o jumătate de veac.“

(**Ion I.C. Brătianu, discurs în Cameră cu prilejul adoptării Constituției, 26 martie 1923**)

SURSA D.

„Specificul reformei agrare basarabene a constat nu atât în prevederile legislației agrare, cât în aplicarea acestora. Mecanismul de aplicare a fost unul greoi, din cauza dificultății de pământ și a numărului mare de țărani cu drept de împrumut, dar și a lipsei unui cadru legislativ, prin aplicarea căruia statul să sprijine proaspătul proprietar [...]. În Basarabia au fost expropriate de fapt pământurile ocupate cu forța de țărani în urma mișcărilor țărănești din anii 1917-1918, care, în final, urmau să devină proprietatea de drept și de fapt. Lotul de împrumut în Basarabia a fost mai mic decât prevedea legea, din cauza insuficienței acute de pământ și a cererii ridicate pentru acesta comparativ cu alte regiuni ale României.”

(**Svetlana Suveică, Basarabia în primul deceniu interbelic (1918-1929). Modernizare prin reforme.**)

Nr.	Item	Punctaj
Utilizează sursa A și cunoștințele obținute anterior.		
1	Identifică un eveniment, în rezultatul căruia România a devenit un stat național unitar: _____	L 0 1
Utilizează sursele B, C și cunoștințele obținute anterior.		
2	Explică termenul <i>constituție</i> . _____ _____	L 0 1 2
3	Descrie două consecințe ale adoptării <i>Constituției României din 1923</i> . <i>Consecința 1:</i> _____ _____ _____ <i>Consecința 2:</i> _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4
4	Identifică opinia autorului sursei C despre <i>Constituția din 1923</i> . _____ _____	L 0 1 2
Utilizează sursa D și cunoștințele obținute anterior.		
5	Determină două caracteristici <i>specifice reformei agrare basarabene din 1921</i> . <i>1:</i> _____ _____ _____ <i>2:</i> _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4
Utilizează sursele propuse și cunoștințele obținute anterior.		
6	Numește o personalitate istorică, care a contribuit la consolidarea societății românești interbelice. Formulează două argumente. Personalitatea: _____ <i>1.</i> _____ _____ _____ <i>2.</i> _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4 5

7	Exprimă-ți opinia: <i>Constituția din 1923 a favorizat o adevărată înflorire a sistemului democratic românesc interbelic?</i> Formulează două argumente.	L
		0
		1
		2
		3
		4
		5

SUBIECTUL al III-lea (15 puncte)

Studiază sursele A-D.

REPERE CRONOLOGICE (A)

1928 – A. Fleming descoperă penicilina	1945 – primul computer
1931 – inventat cauciucul sintetic	1953 – este descoperită structura ADN
1933 – construit primul microscop electronic	1961 – primul om lansat în spațiu
1934 – descoperirea radioactivității artificiale	1972 – primul calculator de buzunar
1935 – inventarea radarului	1991 – lansarea rețelei www.

SURSA B.

„[...] Noua știință și tehnică se găsesc întruchipate organic în structura bazei materiale a producției industriale, inclusiv în construcții, transporturi, agricultură, în instrucția și calificarea forței de muncă și în activitatea managerială, de organizare și conducere a muncii productive. În prezent, nici un domeniu al vieții sociale nu se poate dispensa de aportul științei, în caz contrar societatea respectivă este sortită înapoierii economice și degradării condiției umane. Știința pulsează hotărâtor în viața economică, social-politică, influențează inclusiv sfera întregii creații spirituale, devenind dimensiunea esențială a culturii și civilizației contemporane.”

(Igor Casapciuc, *Știința românească în perioada interbelică și postbelică*)

SURSA C.

„[...] La începutul secolului XX asistăm la o dezvoltare fără precedent a industriei automobilului mai ales în țările dezvoltate. Astfel, firmele americane constructoare de automobile, precum *Ford* și *General Motors*, cunosc o dezvoltare rapidă fără precedent. Astfel, între 1908 și 1927, automobilul *Ford Model T* va revoluționa istoria automobilului, atât prin schimbările în design, cât mai ales prin producția de mare serie în care este realizat și aceasta folosind o linie de asamblare, ajungând că în 1914 să fie vândute 250.000 de bucăți.[...] Dacă la începutul secolului XX existau câteva zeci de mii, la începutul perioadei postbelice existau pe plan mondial peste 500 mii de automobile, ca în 2007 producția mondială anuală să depășească 70 de mln de unități.”

(Roxana Veliche, *historia.ro*)

SURSA D.

„Nici o perioadă din istorie nu a fost mai dependentă și mai pătrunsă de științele naturale decât secolul XX. [...] Inovațiile științei, odată ce au fost realizate, ele au fost aproape imediat traduse în tehnologii practice. Astfel, tranzistorii au apărut ca un subprodus al cercetărilor în fizica solidelor, așa s-a întâmplat și cu laserul. Realizate pentru prima oară în laborator în 1960, au ajuns pe la începutul anilor 80 la consumator sub forma compact discului (CD-ului).”

(E. Hobsbawm, *O istorie a secolului XX*)

Item	Punctaj
Utilizează sursele pentru a argumenta, într-un text coerent, afirmația:	L
<i>Dezvoltarea științifică și tehnologică a secolului XX a schimbat viața societății umane.</i>	0
Notă: În elaborarea textului vei:	1
- folosi sursele propuse;	2
- respecta coerența textului cu structura: introducere, cuprins, concluzie;	L
- formula cel puțin trei argumente;	0
- utiliza în argumentare referințe cu privire la personalități sau repere cronologice;	1
- formula un mesaj corect din punct de vedere științific.	2
_____	3
_____	L
_____	0
_____	1
_____	2
_____	3
_____	4
_____	5
_____	6
_____	7
_____	L
_____	0
_____	1
_____	2
_____	L
_____	0
_____	1
_____	1

